Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävänä on tarjota hyvinvointi-, varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri-, vapaa-aika-, liikunta- sekä nuorisopalveluita, etsivän nuorisotyön sekä vapaan sivistystyön, osallisuuden sekä kotouttamisen palveluita kokonaisuutena edistäen tehokkaasti, taloudellisesti sekä yhteistyössä kuntalaisten koulutus- ja kehittämistarpeita sekä kokonaisvaltaista henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä kasvun ja oppimisen kokonaisuuksia.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, palveluidensa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistyspalveluiden hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu pääsääntöisesti *kerran kuukaudessa kuukauden kolmantena tiistaina*, paitsi kesä- ja heinäkuussa vain tarvittaessa.

TOIMINTA-AJATUS

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tarjoavat kestävällä tavalla hyvän arjen palveluita hyvinvoinnin, varhaiskasvatuksen, opetuksen, kirjaston ja kulttuurin, vapaa-ajan, liikunnan, nuorisotyön sekä vapaan sivistystyön palveluita lisäten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, osallisuutta ja jokaisen ihmisen hyvinvointia. Sivistys- ja hyvinvointipalveluilla tavoitetaan kokonaisia ikäluokkia ja ne koskettavat suurta joukkoa kuntalaisia. Sivistys- ja hyvinvointipalveluissa kuntalaisten tarpeet havaitaan varhain.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut edistävät kunnan vetovoimaisuutta ja luovat edellytyksiä sekä mahdollisuuksia elää aktiivista, luovaa ja merkityksellistä elämää; oppia, kasvaa ja kehittyä.

PALVELUSUUNNITELMA

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut toteutetaan kuntastrategian mukaisesti suunnitellen, toimien, kehittäen ja johtaen.

Lautakunnan vastuualueelle kuuluvat hyvinvoinnin, osallisuuden ja kotoutumisen edistämisen, varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, iltapäiväkerhotoiminnan, kirjaston ja kulttuurin sekä vapaa-ajan palvelut (nuoriso- ja liikuntapalvelut) ja vapaan sivistystyön palvelut.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmän muodostavat rehtori-sivistysjohtaja, koulusihteeri, hyvinvointisuunnittelija, varhaiskasvatusjohtaja, kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija sekä kirjastonhoitaja sekä lisäksi tarpeen mukaan muita vierailevia asiantuntijoita. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa.

Koulujen rehtori hoitaa työajastaan 60 % rehtorin, 34,27 % sivistysjohtajan ja 5,73 % kirjastonjohtajan tehtäviä. Koulusihteeri työskentelee perusopetuksessa ja sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallinnossa 60 % täydestä työajasta.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoon kuuluu lisäksi hyvinvointisuunnittelija. Hyvinvointisuunnittelija työskentelee hyvinvoinnin tiimissä yhdessä kirjastonhoitajan ja kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan kanssa.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintomenoja ovat henkilöstö- ja toimisto- sekä mahdolliset matkakustannukset sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkiot.

Hallinnolliset tehtävät hoidetaan määräaikoja noudattaen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tekevät laaja-alaista yhteistyötä kunnan eri palvelualueiden, toisten kuntien sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sekä paikallisten ja alueellisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä yhdyspinnoilla hyvinvointialueen kanssa.	Hyvinvointityöryhmän tavoitteellinen toiminta hyvinvointisuunnittelijan työn tukena.	Tavoitteenasettelusta suunnitelmien, toteuttamisen sekä toiminnan arviointiin poikkihallinnollisesti.
	Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa pyritään selkiyttämään ja tehdään tiivistä sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sisäistä, eri palvelualueet ylittävää sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävää yhteistyötä.	Hyvinvointialueyhteistyö selkiytyy ja vahvistuu. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sisäinen yhteistyö toimii ennaltaehkäisevänä ja kaikenikäisiä kuntalaisia hyödyttävänä palveluna yhdessä muun muassa kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.
Uuden ajan maalaisidylli		
Voimavarojen kohdistaminen kuntastrategian arvojen mukaisesti: oppiva ja kehittyvä, avoin ja rohkea, aito ja yhteisöllinen.	Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vuosikellon ajan tasalla pitäminen.	Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vuosikellon kehittäminen yhä enemmän arkea ohjaavana asiakirjana palveluiden toteuttamiseksi.
Viestinnän kehittäminen osana nykyaikaisia sivistys- ja hyvinvointipalveluita	Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vahvistavat henkilöstönsä digi- sekä hyvinvointiosaamista vertaisoppien ja täsmäkoulutuksin palveluiden sujuvaan toteuttamiseen.	Digitaalisin keinoin vahvistetaan paitsi viestintää, myös osallisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksia, lisätään työhyvinvointia ja vahvistetaan sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vaikuttavuutta.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Toivakan sivistys- ja hyvinvointipalveluiden näkyminen hyvinvointialueyhteistyössä,	Toimitaan aktiivisesti hyvinvointialueyhdyspinnoilla.	Yhteistyö hyvinvointialueen vastinparien kanssa.
sivistyskuntaverkostossa	Toimitaan aktiivisesti sivistyskuntaverkostossa sekä hankeverkostoissa.	Yhteistyö sivistyskuntaverkostossa.
sekä kunnan markkinoinnissa ja viestinnässä.	Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden näkyväksi tekeminen ja viestintä	Sivistys- ja hyvinvointipalvelut osana kunnan vetovoimaisuutta ja markkinointia.

1.1.1.1. Opetuspalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Laadukas opetus- ja kasvatustyö on tärkeää jokaisena koulupäivänä, oppimista tapahtuu kaikkialla ja kaiken aikaa. Laaja-alainen osaaminen eli ihmisenä ja kansalaisena kasvamisen tavoitteet perusopetuksen ytimessä tarkoittavat tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Laaja-alaisen osaamisen lisääntynyt tarve tulee ympäröivän maailman muutoksista. Perusopetuksen kukin oppiaine rakentaa lasten ja nuorten osaamista oman tiedon- ja taidonalansa sisältöjä ja menetelmiä hyödyntäen. Oppimisen, osallisuuden, hyvinvoinnin ja kestävän elämäntavan edistäminen ovat keskeisiä perusopetuksen tavoitteita.

Lukuvuoden 2024-2025 painopisteinä ja erityisen kehittämisen kohteina ovat viestintä, samanaikaisopetus ja hyvinvointioppiminen. Lukuvuoden 2025-2026 painopisteet ja kehittämisen kohteet valitaan kuluvan lukuvuoden arvioinnin yhteydessä. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen yhteisiä kevät- ja joulujuhlia kehitetään yhteisen opinpolun juhlakulttuurin ja osallistumisen toteutumiseksi.

Opettajien tulee havaita oppilaiden oppimisen, koulunkäynnin sekä hyvinvoinnin ja opiskeluhuollon tuen tarpeet mahdollistaen oikea-aikainen, riittävän pitkäkestoinen ja toimiva tuki. Ohjaus- ja avustajahenkilöstöllä vahvistetaan tuen kohdentumista ja oikea-aikaisuutta. Oppilaiden tuen tarpeet ovat moninaistuneet ja vaativammankin erityisen tuen tarpeita oppilailla on. Perusopetuslain uudistus on tuomassa 1.8.2025 alkaen oppimisen tukeen, opetussuunnitelmiin ja sitä kautta koulujen toimintakulttuuriin valtakunnallisia suuria muutoksia. Lisäksi valtakunnallinen perusopetuksen tuntijako tulee muuttumaan 1.8.2025 alkaen.

Toivakan kunnan yhtenäisessä perusopetuksessa toimii kaksi koulua, Toivakan koulukeskus ja Kankaisten kyläkoulu. Syntyvyyden mukainen oppilasennuste on hienoisessa laskussa talussuunnitteluvuosina.

Toivakan perusopetuksen noin 338 oppilaasta reilu puolet ovat oikeutettuja koulukuljetukseen.

Valtion hankeavustuksen turvin toteutetaan sekä koulukeskuksen että kyläkoulun kerhotoimintaa.

Toivakan perusopetuksen koulujen yhteistä osa-aikaista, laaja-alaista erityisopetusta antaa kevätlukukaudella 2024- 2025 viisi laaja-alaista erityisopetuksen tuntiopettajaa, joista kaksi on palkattu osa-aikaisina hankerahalla kesään 2025 saakka ja kaksi työskentelee puolikkaalla työajalla. Syyslukukauden 2025-2026 laaja-alaisen erityisopetuksen toteuttamista valmistellaan keväällä 2025 osana paikallisen opetussuunnitelman päivitystä.

Vahvin erityinen tuki Toivakan perusopetuksessa on sijoitettu Toivakan koulukeskuksen joustavaan pienryhmään (JOPI), jossa opettajana toimii erityisluokanopettaja.

Koulujen johtamisjärjestelyitä kehitetään perustamalla virka-apulaisrehtorin virka kolmen apulaisjohtajan tilalle.

KANKAISTEN KYLÄKOULU

PALVELUSUUNNITELMA

Kankaisten kyläkoululla on keväällä 2025 oppilaita vuosiluokilla 0–6 yhteensä 44, samoin oppilasennusteen (9.2024) mukaan lukuvuonna 2025–2026 oppilaita tulee olemaan yhteensä 44.

Lukuvuodesta 2026–2027 eteenpäin Kankaisten koululle ennustetaan syntyvyyden mukaan oppilasmäärän vähenemistä noin 33–35 oppilaaseen vuoteen 2029 mennessä.

Kankaisten kyläkoululla on kolme vakituisessa virassa olevaa luokanopettajaa. Opettajat opettavat kolmea yhdysluokkaa (0.–2., 3.–4. ja 5.–6).

Yksi luokanopettajista on opintovapaalla 31.5.2025 saakka ja hänen tilalleen on palkattu viransijainen.

Kankaisten kyläkoululla työskentelee yksi vakinainen ja yksi määräaikainen koulunkäynninohjaaja. Keväälle 2025 on varattu määrärahaa kahdelle määräaikaiselle koulunkäynnin ohjaajalle. Toinen koulunkäynnin ohjaajista toimii maanantaisin varhaiskasvatusta täydentävässä esiopetuksessa ja tiistaista torstaihin 0.–2. yhdysluokassa esiopetusoppilaiden tukena.

Kankaisten kyläkoulun oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tukea täydentää kiertävä laaja-alainen erityisopettaja sekä käsityön ja esiopetuksen opettaja kerran viikossa. Jos Kankaisten kyläkoulun oppilaalla tuen tarve on niin suuri (esimerkiksi kehitysvammaisuus tai muu peruste), että oppilaalle tarvitaan vahvempaa tukea, rehtori tekee päätöksen oppilaan sijoittamisesta koulukeskukselle joustavaan pienryhmään (JOPI) ja sen myötä mahdollisesti integraatioon Toivakan koulukeskuksen yleisopetukseen.

Kankaisten kyläkoulun yhteydessä toimii myös päiväkoti Ruuhiryhmä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Yhteistyöstä yhdessä tekemiseen.	Paikallisen KulttuuriVakka- suunnitelman toimeenpano lasten ja nuorten palveluiden yhteisenä kulttuuripalveluiden koordinoimana.	KulttuuriVakka-suunnitelman toteuttaminen vuosikellomaisesti eri vuosiluokkakokonaisuuksissa. (Laaja-alainen osaaminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu)
Opiskelutaitojen, lukutaidon ja lukuharrastuksen kehittäminen ja kehittyminen,	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoonsuunnitelman mukainen yhteistyö kirjaston kanssa	Kirjastoyhteistyön monipuolisuus lukutaitoa ja -harrastusta tukien. (Laaja-alainen osaaminen: L4 Monilukutaito ja L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu)
oppimisympäristöjen laajentuminen luokkahuoneiden ulkopuolelle,	Joutsan ja Toivakan 4H-yhdistys järjestää yhteistyössä koulun kanssa mahdollisuuksia toiminnalliselle oppimiselle myös luokkahuoneiden ulkopuolella.	Oppimisen ja koulunkäynnin mielekkyyden ja toiminnallisen oppimisen mahdollisuuksien lisääminen. (Laaja-alainen osaaminen: L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys;
Uuden ajan maalaisidylli		
Yrittäjyyskasvatus	6. luokkalaisten osallistuminen Yrityskylä- hankkeeseen ja kyläkoulukahvilan järjestäminen	Kuudesluokkalaiset osallistuvat Yrityskylä-hankkeeseen. (Laaja-alainen osaaminen: Työelämätaidot ja yrittäjyys L6).
Hyvinvointioppimisen kehittyminen	Hyvinvointivuosikellon toteuttaminen.	Oppilaiden hyvinvointioppimisen ja kaveri- sekä tunnetaitojen oppiminen ja kehittyminen (Laaja-alainen osaaminen: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3). Hyvinvointia opitaan luontevana osana kouluarkea kaikilla vuosiluokilla yhteisöllisesti ja yhteistyössä myös huoltajien kanssa.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		

Koulujen yhtenäinen hallinto, toimintakulttuuri ja opinpolku.	Kankaisten kyläkoulu osana yhtenäistä perusopetusta Toivakassa	Työjärjestyksiin sidotut, vakituiset liikuntasalivuorot Toivakan koulukeskukseen, joiden yhteydessä toteutetaan myös musiikkiluokka- ja kirjastovierailut. Tulevien 7. luokkalaisten ryhmäyttäminen jo 6. luokan aikana. (Laaja-alainen osaaminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot)
	Virka-apulaisrehtori rehtori-sivistysjohtajan rinnalla ja osana koulujen johtoryhmää.	Yhteisöllinen, osallistava johtaminen yhtenäisessä perusopetuksessa.
Laadukkaat perusopetuspalvelut osana kunnan viestintää ja sisäisen viestinnän keinoin.	Viestinnän kehittäminen koulun ja kotien välillä, yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa osana koulutyön sisäistä ja ulkoista viestintää sekä kunnan markkinointia.	Viestintä tukee arkityötä, vahvistaa yhteistyötä ja tekee näkyväksi myös laadukasta opetus- ja kasvatustyötä.

TOIVAKAN KOULUKESKUS

PALVELUSUUNNITELMA

Lukuvuoden 2024-2025 kevätlukukaudella koulukeskuksella on 16 luokkaa, joista rinnakkaisluokat on kuudella vuosiluokalla. Lukuvuoden 2025–2026 syyslukukaudella Toivakan koulukeskuksella on kaksisarjaisia vuosiluokkia neljä, yksisarjaisia kuusi eli luokkia yhteensä 14. Lisäksi koulukeskuksella on yksi esiopetuksen luokka. Oppilasmäärältään isoimmille luokille ja tuen tarpeiden mukaan arvioiden muodostetaan jakotunteja ja joustavaa ryhmittelyä.

Oppilasmäärä on keväällä 2025 esioppilaat mukaan lukien 294 oppilasta. Oppilasennusteen mukainen oppilasmäärä lukuvuonna 2025–2026 koulukeskuksessa on esioppilaat mukaan lukien 276 oppilasta ja lukuvuonna 2026–2027 esioppilaat mukaan lukien 257 oppilasta. Lukuvuodesta 2027–2028 eteenpäin koulukeskukselle ennustetaan syntyvyyden mukaista oppilasmäärän hienoista vähenemistä, noin 200–214 oppilaaseen vuoteen 2029 mennessä.

Toivakan koulukeskuksessa on kevätlukukaudella 2025 yhdeksän luokanopettajaa, joista kolme luokanopettajan virassa, kuusi luokanopetuksen tuntiopettajaa. Määräaikaisia tuntiopettajista on kolme. Syyslukukaudella 2025-2026 luokanopettajia on yhteensä kahdeksan, joista vakituisessa virassa on kolme.

Aineenopettajia kevätlukukaudella 2025 on 11. Aineenopetuksen tuntiopettajia on kuusi, joista viisi on vakituisia. Lehtoreita koulukeskuksella on neljä, joista yksi on virkavapaan sijainen.

Lisäksi eri aineita opetetaan ns. vaihtotunteina. Esimerkiksi luokanopettaja on kaksoiskelpoinen ja opettaa esimerkiksi A1-kieltä aineenopettajana.

Toivakan koulukeskuksen JOPI-ryhmässä opiskelee oppilaita

a. joiden kotiluokka on yleisopetuksessa, esimerkiksi kouluakäymättömät tai oppilaat, joilla on tarve päästä pienryhmään esimerkiksi jaksolle tai jonkin yksittäisen oppiaineen opetukseen. Erityisen tuen oppilaiden on pääsääntöisesti hyvä opiskella ylöspäin eriyttävässä opetusryhmässä, mutta heidän oppimistaan hyödyttää ja tukee myös pienempi erityisen tuen ryhmän ja erityisluokanopettajan tuki.

b. joiden kotiluokka on joustava pienryhmä (esim. toiminta-alueittain opiskelevat ja pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen oppilaat).

Mikäli oman kunnan erityisopetuspalvelut eivät riitä, järjestetään erityistä tukea tarvitsevien opetus pääsääntöisesti Jyväskylässä sijaitsevassa valtion erityiskoulussa.

Kaikilla oppilailla on oppimisen ja käyttäytymisen pulmissa oikeus saada riittävä ohjaustuki. Opetuspalveluissa määräaikaisesti tähän saakka toiminut NEPSY (neuropsykiatrinen)-kasvatusohjauksen tuki vakinaistetaan osaksi koulutyön rakenteita 1.8.2025 alkaen. Neuropsykiatrisen kasvatusohjaajan (NEPSY) työpanos on kunnan omaa opiskeluhuoltopalvelua ja on paitsi ennaltaehkäisevää, myös kohdistuu niiden oppilaiden haasteiden tukemiseen, joiden tukemiseksi ja ohjaamiseksi tarvitaan erityisosaamista. Koulunkäynnin ohjaajien työpanos tullaan ohjaamaan

erityisesti luokkiin osaksi ryhmäohjausta sekä räätälöimään niille oppilaille, joiden oppiminen eniten tukea tarvitsee. Henkilökohtaisia kouluavustajia palkataan moniammatillisesti arvioiden oppilaille, joiden koulunkäyntiin liittyy koulunkäynnin tai turvallisuuden haasteita.

Toivakan koulukeskuksessa työskentelee kevätlukukaudella 2024-2025 neljä vakituista koulunkäynnin ohjaajaa ja kolme määräaikaista ohjaajaa, joista yksi toimii henkilökohtaisena koulunkäyntiavustajana. Esiopetusryhmässä työskentelee yksi vakituinen ja yksi määräaikainen ohjaaja/ lastenhoitaja. Lisäksi NEPSY-kasvatusohjaaja työskentelee määräaikaisessa tehtävässä kesään 2025 saakka, vakituisena 1.8.2025 alkaen.

Syksyllä 2025 koulukeskuksella jatkavat neljä vakituista koulunkäynnin ohjaajaa, joiden lisäksi varaudutaan palkkaamaan kolme määräaikaista koulunkäynnin ohjaajaa.

Sosiaalisen vahvistamisen SohVa- ryhmätoimintaa järjestetään NEPSY-ohjaajan ja opinto-ohjaajan toimesta osana koulutyötä.

Osa-aikaista nuorisotyötä koulussa/ koulunuorisotyötä tehdään yhteistyössä seurakuntien kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Yhteistyöstä yhdessä tekemiseen.	Paikallisen KulttuuriVakka- suunnitelman toimeenpano lasten ja nuorten palveluiden yhteisenä kulttuuripalveluiden koordinoimana	KulttuuriVakka-suunnitelman toteuttaminen vuosikellomaisesti eri vuosiluokkakokonaisuuksissa. (Laaja-alainen osaaminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu)
Opiskelutaitojen, lukutaidon ja lukuharrastuksen kehittäminen ja kehittyminen,	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoonsuunnitelman mukainen yhteistyö kirjaston kanssa sekä lukupiiritoiminta	Kirjastoyhteistyön monipuolisuus lukutaitoa ja lukuharrastusta tukien. (Laaja-alainen osaaminen: L4 Monilukutaito ja L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu)
oppimisympäristöjen laajentuminen luokkahuoneiden ulkopuolelle,	Joutsan ja Toivakan 4H-yhdistys järjestää yhteistyössä koulun kanssa mahdollisuuksia toiminnalliselle oppimiselle myös luokkahuoneiden ulkopuolella.	Oppimisen ja koulunkäynnin mielekkyyden ja toiminnallisen oppimisen mahdollisuuksien lisääminen.
riittävän tuen ja kouluun kiinnittymisen vahvistaminen sekä	NEPSY-kasvatustyön jatkumo	Oppilaiden kouluun kiinnittymisen, oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, ylläpitäminen ja niiden edellytyksiä lisäävä toiminta perusopetuksessa. NEPSY-kasvatustyön vakiinnuttaminen kunnan omana opiskeluhuoltopalveluna
	Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminnan näkyväksi tekeminen ja osallisuuden vahvistaminen	Oppilaiden koetun osallisuuden vahvistuminen ja sitoutuminen yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin, järjestyssääntöihin ja oman kouluyhteisönsä käytänteisiin (Laaja-alainen osaaminen: L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen)
samanaikaisopetuksen kehittyminen osaksi toimintakulttuurin arkea.	Samanaikaisopetuksen kehittäminen osa-aikaisen erityisopetuksen ja aineen- sekä luokanopetuksen kesken suunnitelmallisesti, yhteisöllisesti käytänteitä rohkeasti kokeillen ja kokeiluista oppien.	Samanaikaisopetuksen työtavat vahvistavat oppilaiden oppimista, koulunkäyntiä sekä hyvinvointia ja opetushenkilöstön työssä jaksamista.

Uuden ajan maalaisidylli		
Yrittäjyyskasvatus	6. luokkalaisten osallistuminen Yrityskylä-hankkeeseen.	Kuudesluokkalaiset osallistuvat Yrityskylä-hankkeeseen laaja-alaisen osaamisen vahvistamiseksi. (Laaja-alainen osaaminen: L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys).
Hyvinvointioppimisen kehittyminen	Hyvinvointioppimisen vuosikellon toteuttaminen.	Oppilaiden hyvinvointioppimisen ja kaveri- sekä tunnetaitojen oppiminen ja kehittyminen (Laaja-alainen osaaminen: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3). Hyvinvointia opitaan luontevana osana kouluarkea kaikilla vuosiluokilla yhteisöllisesti ja yhteistyössä myös huoltajien kanssa.
	Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen yhteiset kevät- ja joulujuhlat.	Yhteinen opinpolun juhlakulttuuri ja osallistuminen.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Koulujen yhtenäinen hallinto, toimintakulttuuri ja opinpolku.	Toivakan koulukeskus osana yhtenäistä perusopetusta Toivakassa.	Tulevien 7. luokkalaisten ryhmäyttäminen jo 6. luokan aikana. (Laaja-alainen osaaminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot)
	Virka-apulaisrehtori rehtori-sivistysjohtajan rinnalla ja osana koulujen johtoryhmää.	Yhteisöllinen, osallistava johtaminen yhtenäisessä perusopetuksessa.
Laadukkaat perusopetuspalvelut osana kunnan viestintää ja sisäisen viestinnän keinoin	Viestinnän kehittäminen koulun ja kotien välillä, yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa osana koulutyön sisäistä ja ulkoista viestintää sekä kunnan markkinointia.	Viestintä tukee arkityötä, vahvistaa yhteistyötä ja tekee näkyväksi myös laadukasta opetus- ja kasvatustyötä.

1.1.1.2. Perusopetuksen iltapäivätoiminta IIPPARI

TOIMINTA-AJATUS

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 628/1998 mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet, jonka pohjalta olemme laatineet paikallisen toimintasuunnitelman. Toivakan perusopetuksessa järjestetään vuonna 2025 iltapäiväkerhotoimintaa. Toivakassa käytämme toiminnan nimenä esi- ja perusopetuksen iltapäiväkerhotoiminta (IIPPARI).

PALVELUSUUNNITELMA

Koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa järjestetään 1.–2. luokkien oppilaille sekä erityisen tuen päätöksellä 3.–9.-luokkalaisille. Iltapäiväkerhotoiminta on maksullista. Iltapäiväkerhotoimintaryhmä toimii tiiviissä yhteistyössä yhdessä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen toimintaryhmän kanssa.

Koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa järjestetään sekä koulukeskuksella että Kankaisten kyläkoululla maanantaista perjantaihin.

Koulukeskuksella iltapäiväkerhotoiminnassa työskentelee kevään 2025 ajan määräaikainen vastuuohjaaja sekä koulunkäynnin ohjaajia. Kankaisten kyläkoulun iltapäiväkerhotoimintaa ohjaa koulunkäynnin ohjaaja.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT		
Strateginen tavoite	**Toimenpide**	**Tavoitetaso**
Yhdessä yhteisöllisesti		
Arjen yhteistyötä tehdään lasten huoltajien lisäksi varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen sekä kirjaston, samoin mahdollisuuksien mukaan ulkopuolisten ohjaajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.	Toimivaan ja aitoon yhteistyöhön panostetaan arjen valinnoissa	Yhteistyö on luontevaa ja kaikkien arkea monipuolistavaa ja rikastavaa. Toiminnan painopisteenä perusopetuksen kanssa yhteisesti valittu hyvinvointitaitojen kehittyminen.
Uuden ajan maalaisidylli		
Hyödynnetään monipuolisesti sisätilojen sekä rakennettuja ja luonnon leikki- ja toimintapaikkoja.	Toimintaa järjestetään monipuolisesti eri tiloja ja ympäristöjä hyödyntäen.	Keskeistä on turvallisuus ja lasten viihtyminen.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Viestinnässä ja kohtaamisissa huoltajien kanssa pyritään kasvatuskumppaneina tukemaan rakentavasti lapsen kasvua ja kehitystä	Rakentava viestintä ja kohtaamiset huoltajien kanssa	Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä koulun ja kodin kanssa.

TOIMINTA-AJATUS

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan inkluusion periaattein niin, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Lapset laajentavat sosiaalisia taitojaan ja osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla leikkiessään ja toimiessaan, monipuolisessa vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksella on suuri merkitys lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

Esiopetusta järjestetään Toivakan koulukeskuksessa maanantaista torstaihin ja Kankaisten kyläkoululla tiistaista perjantaihin perusopetuksen lukuvuoden työ- ja lomapäivien mukaisesti. Lisäksi esiopetusta ostetaan tarvittaessa varhaiskasvatuksen yhteydessä ostopalveluna.

PALVELUSUUNNITELMA

Toivakan koulukeskuksessa toteutetaan pedagogisia yhteistyömuotoja ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia varhaiskasvatuksen, esikoulun ja 1.–2.luokkien kesken. Kankaisten koulun esioppilaat työskentelevät yhdysluokassa koulunkäynnin ohjaajan tuella tiistaista torstaihin hyödyntäen myös monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Esiopetuksen opettaja antaa opetusta koulukeskuksessa maanantaista torstaihin ja Kankaisten koululla perjantaisin.

Kankaisten koululla on 5 esioppilasta keväällä 2025 ja oppilasennusteen mukaan 6 esioppilasta lukuvuonna 2025–2026.

Kankaisten esiopetuksessa on lukuvuonna 2026–2027 ennusteen mukaan 4 lasta ja lukuvuodesta 2027–2028 eteenpäin Kankaisten koululle ennustetaan esiopetukseen 3–5 lasta.

Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa on keväällä 2025 20 lasta ja oppilasennusteen mukaan lukuvuonna 2025–2026 18 lasta.

Toivakan koulukeskuksessa on lukuvuonna 2026–2027 ennusteen mukaan esiopetuksessa 19 lasta ja vuosina 2027–2029 esioppilaiden määrä vaihtelee 12 ja 16 välillä.

Toivakan koulukeskuksessa on yksi esiopetuksen opettaja, yksi koulunkäynnin ohjaaja, jonka työajasta 60% on lastenhoitajan työtä esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa sekä yksi henkilökohtainen kouluavustaja (40 % esiopetuksessa, 60 % varhaiskasvatuksessa) keväällä 2025. Lukuvuonna 2025–2026 Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa työskentelee yksi esiopettaja ja kaksi koulunkäynninohjaajaa, joiden työajasta 60 % on lastenhoitajan työtä esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen sekä kolmannen sektorin kanssa	Paikallisen KulttuuriVakka- suunnitelman toimeenpano, kerhotoiminta sekä monipuolinen yhteistyö.	KulttuuriVakka-suunnitelman toteuttaminen vuosikellomaisesti esiopetuksessa, kerhotoiminta ja yhteistyö muussa toiminnassa.
Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä kolmannen sektorin kanssa	Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen nivelvaiheyhteistyötä vahvistetaan ja edistetään	Toimiva ja oppimista edistävä yhteistyö nivelvaiheissa viskarista eskariin ja eskarista epulle yhtenäisellä opinpolulla sekä huoltajien ja kasvatus- ja opetushenkilöstön kesken sekä opiskeluhuollon ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.
	Suunnitelma yhteistyölle kolmannen sektorin kanssa	Esiopetuksen monipuolinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.
Uuden ajan maalaisidylli		
Hyvinvointioppimisen kehittäminen	Hyvinvointivuosikellon toimeenpano	Oppilaiden hyvinvointiosaamisen edistyminen, hyvinvointivuosikellon toteuttaminen
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Tiedonkulun ja viestinnän selkiyttäminen ja lisääminen myös kunnan vetovoimatekijänä	Monipuolistetaan viestintäkanavia ja eri viestintätapoja	Esikouluelämän tavoitteista ja arjesta vuoropuhelua.

##0-10-5210 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Puulan seutuopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Kansalaisopistossa järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopistossa korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

PALVELUSUUNNITELMA

Puulan seutuopisto on ajan hengen mukainen ja tulevaisuuden merkityksellinen ja ketterä toimija. Opisto on näkyvä ja innovatiivinen tiedon, taidon, taiteen ja kulttuurin oppimisympäristö. Se on vetovoimaisesta ja korkeasta laadustaan tunnettu toimija, joka reagoi kurssilaisten ja yhteiskunnan tarpeisiin asiakaslähtöisesti yhteistyössä kunnan ja paikallisten toimijoiden kanssa. Puulan seutuopisto on elinikäisen oppimisen tukija vauvasta vaariin.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	**Toimenpide**	**Tavoitetaso**
Yhdessä yhteisöllisesti		
Monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta	Kurssitoivekyselyt ja asiakaspalautekyselyt ja/tai -haastattelut, tilastot	Osallistujamäärät
Uuden ajan maalaisidylli		
Kaikenikäisten hyvinvoinnin edistäminen	Kurssien tarjoaminen vauvasta vaariin, erityisesti nuoret ja ikääntyvät huomioiden	Osallistujien ikäjakauma
Terveyden, mielenterveyden ja jaksamisen edistäminen	Kurssitarjonnassa liikuntaa, terveyttä ja mielenterveyttä edistäviä luentoja ja ryhmiä.	Tilastot – Kurssien toteutuminen Hyvinvoiva kuntalainen
Kurssien määrän lisääminen	Suunnitellaan Toivakkaan 70 kurssia, markkinoinnin ja tiedottamisen tehostaminen	Kurssien määrä ja toteutumisprosentti suhteessa suunniteltuihin kursseihin
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Opetustunnit toteutetaan opiston toimintakuntien vahvistaman tilauksen mukaisesti	Toivakassa toteutetaan 2000 tuntia	Toteutuneiden opetustuntien määrä
Taiteen perusopetuksen suosio säilyy hyvänä. Taidekoulun toiminnan kehittäminen Toivakassa.	Oppilasmäärä lisääntyy ja suoritteita kertyy. Konsertteja ja näyttelyitä järjestetään myös virtuaalisesti.	Opintosuoritteiden määrä. Musiikkikoulun konserttien ja taidekoulun näyttelyjen määrä.

##0-10-5220 Talous TA##

1.1.1.1. Kirjasto

TOIMINTA-AJATUS

Kirjastolain mukaan kirjasto tarjoaa pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Toivakan kirjasto toimii osana Keski-kirjastot –kirjastoverkkoa ja kehittää toimintojaan yhdessä muiden keskisuomalaisten kirjastojen kanssa. Seutuyhteistyö mahdollistaa asiakkaille kaikkien seudun yleisten kirjastojen maksuttoman käytön. Omatoimikirjaston ansiosta aukioloajat ovat laajat.

PALVELUSUUNNITELMA

Kirjastopalvelujen tavoitteena on olla kunnan hyvinvointipalveluiden ytimessä sekä edistää esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Kirjasto tarjoaa matalan kynnyksen palveluita monikanavaisesti ja tukee kuntalaisten osallisuutta yhteisöön ja yhteiskuntaan lisäten näin hyvinvointia. Kirjaston kokoelmatyössä otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon eri kielivähemmistöt, erilaiset oppijat ja lukemisesteiset. Kokoelmatyötä kehitetään myös yhteistyössä Keski-kirjastojen kanssa. Kirjaston kotipalvelua tarjotaan edelleen kotipalveluasiakkaan oman tukihenkilön avulla niille toivakkalaisille, jotka eivät korkean iän, sairauden tai vamman vuoksi itse voi asioida kirjastossa. Suunnitelmallista kirjastoyhteistyötä jatketaan Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon- monilukutaitosuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen kanssa. Kirjasto vastaa omalta osaltaan kuntalaisten digiosaamisen tarpeisiin tarjoamalla tiloja, laitteita ja erilaisia opastuksia yhteistyöverkostoja hyödyntäen.

Kirjaston henkilökuntaan kuuluvat kirjastonhoitaja sekä hallinnollisia tehtäviä hoitava rehtorisivistysjohtaja, kirjastonjohtaja (5,73%). Kirjastonhoitaja kuuluu hyvinvoinnin sydämen tiimiin yhdessä kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan sekä hyvinvointisuunnittelijan kanssa.

Toivakan kirjasto on mukana Jyväskylän kaupungin perustamassa Keski-kirjastojen hankintarenkaassa, jossa on yhteiskilpailutettu kotimainen kirjastokirjallisuus. Kirjasto hankkii e-aineistoja asiakkaiden käyttöön yhdessä muiden Keski-kirjastojen kanssa ja on mukana valtakunnallisessa E-kirjastossa.

Kirjasto kehittää osaamistaan tulevaisuuteen suuntaavasti ja ottaa käyttöön uusia teknologioita sekä palvelu- ja toimintamalleja yhteistyössä Keski-kirjastojen kanssa. Vuonna 2025 selvitetään uuden kirjastojärjestelmän hankintaa mahdollisesti Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen (PiKe)-yhteistyönä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Kuntalaisille annetaan mahdollisuus osallistua kirjastopalveluiden kehittämiseen.	Vuosittainen asiakas- ja palvelukysely. Lisäksi mahdollistetaan jatkuva palautteen antaminen ja seurataan palautteita säännöllisesti.	Palautteiden ja asiakaskyselyn vastausten pohjalta kehitetään palveluita ja lisätään asiakastyytyväisyyttä.
Kirjastoyhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon -monilukutaitosuunnitelman toteuttaminen vuosikellon mukaisesti.	Kirjastoyhteistyön kehittäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa siten, että yhteistyö vastaa kirjastoresursseja ja lukutaidon sekä lukuharrastuksen edistämisen tarpeita.
Uuden ajan maalaisidylli		
Kirjasto arjen hyvinvoinnin ytimessä	Digineuvontaa tarjotaan kuukausittain digitutortoimintana.	Digitaalisen syrjäytymisen ehkäiseminen.
	Kirjasto osallistuu yhteistyössä hyvinvointipalvelujen henkilöstön kanssa hyvinvointia lisäävien tapahtumien järjestämiseen.	Kuntalaisten osallisuuden vahvistuminen.
	Aikuisten lukupiirin järjestäminen yhteistyössä Toivakan koulukeskuksen kanssa.	Lukuharrastuksen vahvistaminen ja tukeminen, lukemiseen innostaminen.
Neuroesteetön kirjasto	Kirjastolle NEPSY-nurkkaus	Neuroesteettömän kirjastoympäristön vahvistuminen hyvinvoinnin edistäjänä. NEPSY-tietonurkkaus valmistuu v. 2025.
Kirjaston tilojen entistä monipuolisempi käytettävyys	Kirjastosalin käyttösääntöjen päivittäminen. Sähköisen varausjärjestelmän käyttöönotto tilavarauksissa.	Tilojen tarjoaminen etätyöskentelyyn ja opiskeluun aiempaa laajemmin.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Kirjastopalvelut tunnetuksi; kirjasto on hyvinvointipalvelu, jonka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa.	Monikanavainen asiakaspalvelu ja viestintä palveluista.	Kirjaston ei-käyttäjistä kirjaston käyttäjiä.
Valtakunnallinen E-kirjasto tasa-arvoisten ja toimivien e-kirjastopalveluiden tuottajana.	Valtakunnallisen E-kirjaston aineisto toivakkalaisten käytössä.	E-kirjaston riittävän laaja kokoelma (e-kirjat, e-äänikirjat sekä e-lehtien digitaaliset näköisversiot) ja tunnettavuuden kehittäminen.

1.1.1.2. Kulttuuripalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on tuottaa kuntalaisille vauvasta vaariin hyvinvointia, virkistystä ja elämyksiä sekä osallistaa kuntalaisia, yhdistyksiä ja yhteisöjä mukaan kulttuurin tuottamiseen.

PALVELUSUUNNITELMA

Kulttuuripalveluista vastaa kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija, jonka työajasta osa kuluu kulttuuripalveluihin. Kulttuuripalveluita ovat esimerkiksi erilaiset tapahtumat ja esitykset sekä nuorisotilatoiminnan kulttuurinen nuorisotyö. Lisäksi Harrastamisen Suomen mallin kerhona toimii keväällä 2025 Sirkuskerho, joka tarjoaa alakouluikäisille lapsille liikunnallisen kulttuuriharrastuksen.

Kaikenikäiset kuntalaiset kattava Toivakan KulttuuriVakka-suunnitelma edellyttää edelleen päivitystä. Päivityksessä tullaan osallistamaan kuntayhteisön toimijoita (esim. yhdistykset ja yhteisöt). Keväällä 2025 toteutetaan kulttuuripalveluiden aikuisille ja ikääntyneille arviointikysely, jota hyödynnetään suunnitelman laajentamisessa kaikkiin ikäryhmiin.

KulttuuriVakka-suunnitelmaan sisältyy lasten- ja nuortenkulttuurin yhteistyöverkosto Kulttuuriaitan Toivakan toimintasuunnitelma. Kulttuuriaitta on seudullinen lastenkulttuurikeskus, jonka avulla toteutetaan lasten- ja nuortenkulttuurin sisältöjä ohjausryhmän kesken valittujen sisältöjen perusteella.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Kulttuurin keinoin vahvistettu kuntalaisten hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys.	Toivakan vauvasta vaariin -KulttuuriVakka -kulttuurisuunnitelman päivittäminen yhdessä varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kolmannen sektorin, kuntalaisten ja kulttuurin ammattilaisten kanssa.	KulttuuriVakka-kulttuurisuunnitelman valmistuminen ja toteuttaminen.
	Lasten ja nuorten kulttuuripalvelujen sisältöjä suunnitellaan syksyllä 2024 toteutetun arviointikyselyn tulosten perusteella. Keväällä 2025 toteutetaan kulttuuripalveluiden arviointikysely aikuisille ja ikääntyneille.	Kulttuuripalvelujen tuottaman kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden näkyväksi tekeminen.

Uuden ajan maalaisidylli		
Kulttuuripalvelut ovat kaikille ikäryhmille saavutettavia.	Paikallisia kulttuuritoimijoita kutsutaan hyvinvointia lisääviin tapahtumiin. Kulttuuritoimintaa suunnitellaan osana Kulttuuriaitta-verkostoa yhteistyömahdollisuuksia hyödyntäen.	Kulttuurin tuottamiselle ja kuluttamiselle on tarjolla monipuolisia mahdollisuuksia. Kulttuuriaitta-toimintasuunnitelman mukaisten sisältöjen toteutuminen.
	Nuorisotila Vakkarilla järjestetään kulttuurisen nuorisotyön teemailtoja.	Nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa on tuettu hyödyntämällä nuorisotilatoiminnassa kulttuurista nuorisotyötä.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Paikallisen kulttuurituntemuksen sekä alueellisen näkyvyyden kehittäminen.	Kulttuuritoimijoiden karttaa kehitetään ja sitä hyödynnetään viestinnässä sekä tapahtumien suunnittelussa.	Toivakkalaiset kulttuuritoimijat näkyvät ja heidät tunnetaan alueellisesti.

##0-10-5230 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Vapaa-aikapalvelut tuottaa ja kehittää sekä osallistaa kuntalaisia suunnittelemaan ja tuottamaan monipuolisia, hyvinvointia tukevia vapaa-aikapalveluja ja –tapahtumia kaikenikäisille toivakkalaisille.

PALVELUSUUNNITELMA

Vapaa-aikapalvelut koordinoi toimintojen ja tapahtumien toteuttamisen tilantarvetta ja varauksia. Vuonna 2025 otetaan käyttöön kunnan tilojen sähköinen varausjärjestelmä. Lisäksi vuoden 2025 aikana toteutetaan liikuntapaikkoja koskevaa kävijämääräseurantaa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan työajasta osa kuluu vapaa-aika- ja liikuntapalveluihin. Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija tekee yhteistyötä vapaa-aikapalveluiden tuottamisessa kuntaorganisaation sisällä sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan työn painopisteenä vapaa-ajan palveluissa on lapset ja nuoriso. Painotus näkyy muun muassa valtion hankeavustuksen turvin toteutettavan Harrastamisen Suomen mallin koordinoinnin tehtävässä. Harrastamisen Toivakan malli -hankkeella kehitetään toivakkalaisten lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla heille mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen. Hyvinvointia kehitetään fyysisistä, sosiaalisista ja psyykkisistä näkökulmista tarjoamalla kerhoja, jotka: ovat liikunnallisia; tarjoavat mahdollisuuden viettää aikaa ystävien kanssa ja luoda uusia ystävyyssuhteita; kehittävät lasten tunnetaitoja. Hankkeella tarjottavat harrastukset on valittu perustuen aiemmilla hankekausilla lapsille ja nuorille mieluisiksi todettuihin harrastuksiin sekä helmikuussa 2024 Toivakassa toteutetun harrastustoivekyselyn tuloksiin. Harrastuksia on suunniteltu yhdessä toimintaa tuottavien tahojen kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Hyvinvointia monipuolisesti tukevat ja edistävät, kuntalaislähtöiset vapaa-ajan palvelut.	Vapaa-aikapalveluiden tuottamisessa tehdään yhteistyötä kuntayhteisön eri toimijoiden kanssa.	Kuntayhteisön vapaa-ajantoimintoja ja tapahtumia tuotetaan suunnitelmallisesti ja resurssiviisaasti kuntalaisten tarpeet huomioiden. Palveluita kehitetään tiedolla johtamisen keinoin.
	Yhteisöjen tapahtumavuosikelloa hyödynnetään tapahtumien suunnittelussa. Vapaa-ajan palvelujen osalta toteutetaan arviointikysely.	

Uuden ajan maalaisidylli		
Turvalliset edellytykset ja olosuhteet omaehtoisille ja ohjatuille vapaa-ajantoiminnoille.	Ylläpidetään vapaa-ajantoimintojen rakennettuja olosuhteita yhteistyössä kuntaympäristöpalvelujen kanssa.	Vapaa-ajantoimintoihin käytettävät olosuhteet vastaavat eri-ikäisten kuntalaisten tarpeisiin painottaen nuorten tarpeita.
	Kehitetään vapaa-ajantilojen varausten käytäntöjä ja otetaan käyttöön sähköinen tilavarausjärjestelmä.	Sähköinen tilavarausjärjestelmä on otettu käyttöön. Vapaa-aikaan käytettävät tilat ovat kuntalaisille aiempaa helpommin varattavissa ja käytettävissä.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Vetovoimaiset vapaa-ajan palvelut.	Viestitään kuntayhteisönä vapaa-ajan mahdollisuuksista ja olosuhteista kohderyhmille paikallisesti Toivakassa ja alueellisesti Keski-Suomessa.	Toivakan vapaa-ajan mahdollisuudet ovat näkyvillä paikallisesti ja alueellisesti lähikunnissa.

1.1.1.1. Liikuntapalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää liikunnallista elämäntapaa ja harrastamista sekä edistää liikuntapalvelujen saatavuutta.

PALVELUSUUNNITELMA

Liikuntapalvelut tarjoaa edellytykset aktiiviselle elämäntavalle ja liikkumiselle. Lisäksi liikuntapalvelut järjestää liikuntatapahtumia yhdessä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa. Tilojen ja alueiden hoidosta vastaa kuntaympäristöpalvelut.

Liikuntapalvelut vähentää liikuntaan liittyviä esteitä ja ylläpitää ja kehittää olosuhteita yhdessä kuntaympäristöpalvelujen kanssa. Esimerkkinä tästä on liikuntapaikkojen vuorotarjonta. Lisäksi liikuntapalvelut kehittää kuntayhteisön eli kunnan, yhdistysten ja yhteisöjen, seurakuntien ja yritysten yhteistyötä liikunnan osa-alueella.

Vuonna 2025 hyödynnetään syksyllä 2024 valmistunutta liikuntapaikkasuunnitelmaa liikuntapaikkojen ylläpitämisessä ja kehittämisessä yhteistyössä kuntaympäristöpalveluiden kanssa. Liikuntapaikkasuunnitelmaa päivitetään arviointikyselyn avulla.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Liikuntapalvelujen tuottaminen kuntayhteisön kesken.	Liikkumista edistävien toimijoiden kokoaminen yhteen Toivakan liikuntafoorumiin.	Kuntayhteisön liikuntatoimijoiden toimiva yhteistyö.
	Toteutetaan liikuntapaikkoja koskeva arviointikysely.	Eri-ikäisten kuntalaisten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita vastaavien liikuntapalvelumahdollisuuksien järjestäminen.
Uuden ajan maalaisidylli		
Turvalliset ja houkuttelevat liikkumisolosuhteet.	Liikkumisympäristöjä ylläpidetään yhteisöllisen ja liikkuvan elämäntavan mahdollistamiseksi yhteistyössä kuntaympäristöpalveluiden kanssa liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti.	Liikuntapaikkasuunnitelma ohjaa liikkumisolosuhteiden ylläpitoa ja kehittämistä.
Toivakkalaisten liikuntapaikkojen kehittäminen resurssiviisaasti.	Liikuntapaikkojen käyttäjämäärien ja käyttöasteen anonyymin laskennan toteuttaminen esimerkiksi kävijälaskurilla tai otannalla.	Sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen käyttäjäseuranta kehittyy.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		

Viestintä Toivakan monipuolisista liikkumismahdollisuuksista veto- ja pitovoimatekijänä.	Viestinnässä nostetaan esille liikkumismahdollisuuksia ja liikuntaa edistäviä toimijoita.	Toivakkalaiset liikuntapaikat ja -toimijat tunnetaan myös kuntayhteisön ulkopuolella terveyden ja hyvinvoinnin edistäjinä.

##0-10-5240 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista pedagogista lasten kasvatusta, opetusta sekä hoitamista, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä kasvatuskumppanuudessa huoltajien kanssa.

Kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen tarpeen mukaan sekä oikeus saada oikea-aikaista tukea omaan kasvuunsa, kehitykseensä ja oppimiseensa.

Varhaiskasvatusta järjestetään Toivakassa kunnallisena varhaiskasvatuksena kahdessa päiväkodissa (Touhuvakka ja Ruuhiryhmä) siten, että niissä on varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstömitoitus. Lisäksi tarjotaan yksityistä perhepäivähoitoa ja päiväkotihoitoa palvelusetelillä sekä seudullisesti Jyvässeudun verkostokuntien ja tarvittaessa muidenkin lähikuntien varhaiskasvatuspalveluissa ostopalveluna maksusitoumuksella.

PALVELUSUUNNITELMA

Vuoropäiväkoti Touhuvakassa toimii neljä lapsiryhmää kahdessa rakennuksessa, 1–2 – vuotiaiden, kaksi 2–4 – vuotiaiden ja 5- vuotiaiden ryhmät, joissa on enintään 75 laskennallista varhaiskasvatuspaikkaa. Varhaiskasvatuspaikat täytetään lasten iän, tuen tarpeiden ja resurssien mukaisesti. Kankaisilla Ruuhiryhmässä on 21 varhaiskasvatuspaikkaa ja Toivakan koulukeskuksen esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa 14 paikkaa.

Toivakan varhaiskasvatus on mukana seudullisen palvelualueen sopimuksessa, missä sovitaan sopimuskuntien väliset varhaiskasvatuksen maksusitoumushinnat. Yksityisille palveluntuottajille (perhepäivähoito ja päiväkodit) on käytössä palveluseteli.

Toivakan kunnan laadukasta varhaiskasvatusta ja esi- ja perusopetusta täydentämään käynnistetään 1.1.2025 lapsiperheiden Muksuraha -kokeilu. Muksurahan tarkoituksen on tarjota erilaisia vaihtoehtoja, erilaisille perheille, erilaisiin elämäntilanteisiin mahdollistaen yhteinen tavoite eli lapsen ja perheen paras. Muksurahassa maksetaan alle kaksivuotiaasta kotihoidossa olevasta lapsesta kuntalisää, kun perheen kaikki muutkin alle kouluikäiset lapset hoidetaan kotona. Yksityiselle perhepäivähoitajalle maksetaan omista alle kouluikäisistä lapsista avustus.

Varhaiskasvatusmaksutuloihin on indeksikorotusten myötä tullut laskua, nyt noin 80% on nollamaksuja. Maksuton varhaiskasvatus aloitetaan kokeiluna 1.1.2025 tarjoten kolmannen vaihtoehdon lapsiperheille. Maksutonta varhaiskasvatusta arvioidaan vuoden 2026 talousarviovalmistelun yhteydessä.

Vuoden 2025 aikana Toivakan varhaiskasvatuksessa siirrytään asiakasjärjestelmä Efficasta Edlevoon. Talousarviossa joudutaan varaamaan määrärahaa molempiin järjestelmiin, koska siirtyminen tapahtuu vaiheittain. Lisäksi Edlevoon liitetään uutena toiminnallisena osana vanhempien asiakassovellus.

Toivakan kunnan varhaiskasvatuksessa työskentelee vuonna 2025 viisi varhaiskasvatuksen opettajaa, joista yksi Ruuhiryhmässä ja neljä Touhuvakassa.

Kevään 2025 varhaiskasvatuksen henkilöstössä lastenhoitajia työskentelee yhteensä 13, joista kolme Ruuhiryhmässä ja kaksi koulukeskuksen esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa

ja loput kahdeksan Touhuvakassa. Lisäksi Touhuvakassa työskentelee päiväkotiavustaja pienten-ryhmässä vahvistamassa kokopäiväisen turvallisuuden sekä hoitaa päiväkodin siistimis- ja vaatehuoltotöitä, jotka kuuluvat varhaiskasvatushenkilöstölle. Erityisavustajia varhaiskasvatuksessa työskentelee kolme; yksi Ruuhiryhmässä ja kaksi Touhuvakassa, joista toinen on 30h/vko työajalla. Kahden avustajan palkan maksaa lapsen kotikunta.

Syksylle 2025 varataan henkilöstösuunnitelmaan määrärahat viidelle varhaiskasvatuksen opettajalle sekä kolmelletoista lastenhoitajalle. Erityisavustajia henkilöstösuunnitelmassa on kaksi, joista toisen maksaa lapsen kotikunta.

Varhaiskasvatukseen rekrytoidaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuus- hankerahalla varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO) kevääksi 2025. Syksylle talousarvioon varataan henkilöstösuunnitelmaan palkattavaksi vakituinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO) ja varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelyt vakinaistetaan. Työnantaja suhtautuu myönteisesti henkilöstön täydennyskouluttautumiseen.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien mukainen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaprosessi jatkuu vuoden 2025 aikana, jolloin lakien edellyttämät selvitystyön kautta esiin nousseet kehittämistoimenpiteet viedään varhaiskasvatuksen käytäntöön ja niiden toteutumista arvioidaan. Kevään 2025 aikana valmistuu varhaiskasvatukseen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma osaksi kunnan hyvinvoinnin vuosikelloa ja suunnitelmaa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä toimiva Toivakka		
Toivakka tarjoaa laadukasta varhaiskasvatusta, jossa toteutuu lapsen tarvitsema varhainen tuki.	Varmistetaan riittävät resurssit, jotta lain ja asetuksen mukaiset henkilöstömitoitukset toteutuvat huomioiden lasten pitkät hoitoajat.	Kelpoinen ja ammattitaitoinen henkilöstö toteuttamassa laadukasta varhaiskasvatusta. Toivakan varhaiskasvatuksessa työskentelee kokoaikainen varhaiskasvatuksen erityisopettaja.
	Henkilöstön täydennyskouluttautumista suositellaan ja tuetaan kohti vuoden 2030 kelpoisuusvaatimuksia.	
	Vahvistetaan Perhevakka- verkoston toimintamalleja ja yhteistyötä vahvistamalla palvelupolkuja ja tukea perheille.	Henkilöstö osaa ohjata perheet varhaisen tuen piiriin palveluverkostossa. Lasten ja perheiden hyvinvointi lisääntyy. Perheet saavat varhaista tukea kasvatuksen ammattilaisilta ja vertaistuesta.
	Tiivistetään Toivakan perhekeskustoimintaa eri yhteistyötahojen kanssa rakentamalla Vekaravakka työryhmän toiminta tiiviiksi osaksi perhekeskustoimintaa ja varhaiskasvatusta niin, että se tukee Toivakan hyvinvointityötä. Luodaan vekaravakan vuosikello ja toimintasuunnitelma.	
	Jatketaan kansallisen Valssi-arviointimenetelmän käyttöä toiminnan arvioinnissa ja varhaiskasvatuksen kehittämisen pohjana.	Toiminnan kehittyminen arviointitulosten pohjalta.
Uuden ajan maalaisidylli		
Toivakan varhaiskasvatuksessa toimitaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti	Kehitetään tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämiskohteita. Lapsen osallisuuden vahvistaminen ja toimintaympäristöjen rakentaminen huomioiden lapsiryhmän tarpeet ja osallisuus.	Toimintaympäristöissä näkyvät lasten osallisuus, mielenkiinnon kohteet ja lapsiryhmän tarpeet. Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.
	Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen yhteiset kevät- ja joulujuhlat.	Yhteinen opinpolun juhlakulttuuri ja osallistuminen.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		

Toivakka tarjoaa erilaisia vaihtoehtoja lapsiperheille, huomioiden lapsen edun ja tuen toteutumisen.	Muksurahan käyttöönotto, yksityiselle perhepäivähoitajalle omista lapsista maksettavan rahan käyttöönotto ja maksuton varhaiskasvatus.	Toivakassa perheet voivat valita perheelleen ja lapselleen sopivan hoitomuodon. Toivakassa on erilaisia lapsiperheitä ja asukasluku on kasvussa.
	Avointen varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaminen resurssien sallimissa puitteissa.	Kotihoidossa oleville lapsille ja vanhemmille toteutuu varhainen tuki.
	Toivakan kunnan varhaiskasvatuksen Peda.net- sivuilla ja kunnan kotisivuilla tiedottaminen ja viestintä.	Varhaiskasvatuksen tiedotus ja näkyvyys luovat positiivisen kuvan Toivakan kunnasta houkutellen lapsiperheitä muuttamaan Toivakkaan laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden käyttäjiksi.

##0-10-5250 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Erilaisia toimintamuotoja ovat nuorisotilatoiminta ja -valtuusto, kouluyhteistyö sekä erilaiset tapahtumat yhdessä Toivakan muiden nuorisotoimijoiden kanssa.

PALVELUSUUNNITELMA

Nuorisopalvelut suunnittelee ja toteuttaa nuorten toimintaa yhteistyössä perusopetuksen sekä muiden toimijoiden kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelijan työajasta kuluu osa nuorisotyöhön ja hyvinvointisuunnittelijan työstä osa kuluu nuorisovaltuuston koordinointiin. Nuorisovaltuusto (NUVA) edistää nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia Toivakassa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikasuunnittelija toimii nuorisovakan eli nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyön työryhmän koollekutsujana. Nuorisovakan kohteena ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret eli nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiaat henkilöt. Työryhmä toimii vuorovaikutuksessa nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa. Nuorisovakan tehtävänä on ensinnäkin koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi. Toiseksi työryhmän tehtävänä on edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista, yhteisiä menettelytapoja nuoren palveluihin ohjaamisessa sekä tiedonvaihdon sujuvuutta. Kolmanneksi nuorisovakan tehtävänä on edistää yhteistyötä nuorisotoiminnan toteutumiseksi.

Nuorisopalvelut järjestää säännöllisesti nuorteniltoja nuorisotila Vakkarilla. Nuorteniltojen yhteydessä tehdään jalkautuvaa nuorisotyötä toimintasuunnitelman mukaisesti. Nuorisotilalla nuorisotyötä tekevät kaksi tuntityöntekijää.

Osana nuorisopalveluita tehdään myös erityisnuorisotyötä. Etsivä nuorisotyö on alle 29-vuotiaille koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville tai muuta erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville toivakkalaisille nuorille tarjottavaa erityisnuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tarjota varhaista tukea ja vahvistaa nuoren valmiuksia hyvään arkeen ja tulevaisuuteen sekä edistää hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Vuonna 2025 etsivä nuorisotyö toteutuu Toivakassa alueellisen yhteistyön keinoin.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Yhteistyö yli hallinto- ja kuntarajojen sekä yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.	Monialaisessa nuorisovakka-työryhmätyöskentelyssä kootaan tietoja nuorten kasvu- ja elinolosuhteista päätöksenteon tueksi.	Nuorisotyön työryhmät työskentelevät säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Toivakan aktiivinen nuorisotyön verkosto edistää yhdessä nuorisotyön toimintaa ja kehittymistä kunnan alueella.
	Aloitetaan toivakkalaisen nuorisotyön kokoaminen yhteen dokumenttiin havainnollistamaan palvelukokonaisuutta.	Toivakassa tehtävä nuorisotyö on kuvattu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.
Nuorten osallisuuden näkyminen osallistavassa päätöksenteossa, arjessa ja juhlassa.	Nuorisovaltuuston osallistuminen valmisteltaviin asioihin sekä nuorten kuuleminen eri toimintojen valmistelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Nuorten osallisuuden vahvistuminen.
Vaikuttamistoimielin (nuorisovaltuusto) aktiivisena kunnan toimintakentässä.	Kehitetään nuorten keskusteluyhteyttä päätöksentekijöiden kanssa	Nuorten osallisuuden vahvistuminen.
Etsivän nuorisotyön lakisääteisten tehtävien toteutuminen.	Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Toivakassa alueellisen yhteistyön keinoin.	Etsivää nuorisotyötä tehdään Toivakassa resurssiviisaasti. Etsivä nuorisotyö varmistaa, että jokainen nuori saa kasvamiseen, itsenäistymiseen ja osallisuuteen tarvitsemansa tuen.
Uuden ajan maalaisidylli		
Nuorisovaltuusto aktiivisessa roolissa omannäköisen toivakkalaisen, nuorille mukavan vapaa-ajansuunnittelussa ja toteuttamisessa, ylisukupolvisuutta unohtamatta.	Järjestetään sekä nuorille että ylisukupolvisesti toimintoja ja tapahtumia.	Nuoren toivakkalaisuuden näkyväksi tekeminen ja elämänlaadun kohentuminen.
Nuorisotila Vakkarin toiminta tukee nuoruutta elämänvaiheena. Jalkautuva nuorisotyö tukee Vakkarin toimintaa ja nuorten hyvinvointia.	Jalkautuvan nuorisotyön toimintamalli vakiinnutetaan osaksi nuorisotilan toimintaa. Jalkautuvassa nuorisotyössä kohdataan nuoria, kartoitetaan nuorten arjen ilmiöitä ja hyödynnetään saatuja tietoja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi.	Nuorisotila Vakkarin kävijämäärien kasvu. Jalkautuva nuorisotyö lisää Vakkarin kävijämääriä ja tukee nuorten hyvinvointia.
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		

Toivakkalainen nuori aktiivisena ja näkyvänä osana ympäröivää yhteiskuntaa.	Osallistuminen säännöllisesti alueellisen nuorisovaltuuston kokouksiin ja toimintaan. Nuorisovaltuuston tutustuminen lähikuntien nuorisovaltuustojen toimintaan.	Aktiivinen osallistuminen alueellisessa Keski-Suomen hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa. Alueellisen nuorisoon liittyvän yhteistyön toteutuminen.

##0-10-5270 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Hyvinvointipalveluilla vastataan ja huolehditaan monipuolisin tavoin kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja yhteistyöstä, osallisuudesta ja kotoutumisen edistämisestä kunnan eri sektoreiden, muiden paikallisten toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnittelija tekee monipuolista yhteistyötä eri palvelualueiden, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.

PALVELUSUUNNITELMA

Hyvinvointipalveluilla edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta järjestämällä esimerkiksi erilaisia osallistumismahdollisuuksia, kampanjoita ja hyvinvointitapahtumia sekä vahvistamalla yhteisöllisyyttä. Hyvinvoinnin edistämiseen osallistuvat kaikki kunnan palvelualueet. Hyvinvointityöryhmä taustavalmistelee hyvinvointisuunnittelijan johdolla päätöksentekoon tulevia asioita hyvinvoinnin näkökulmasta. Kunnan eri palveluista muodostuvan hyvinvointityöryhmän tehtäviin kuuluu valmistella hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja hyvinvoinnin vuosiraportit. Lisäksi hyvinvointityöryhmä osallistuu erilaisten ennaltaehkäisevien sekä hyvinvointia lisäävien toimintamallien ja palveluiden kehittämiseen ja tarvittaessa toteuttamiseen.

Vanhus- ja vammaisneuvosto vaikuttamistoimielimenä edistää ikääntyneiden osallisuutta sekä vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Ikääntyneiden hyvinvointia edistetään myös järjestämällä senioritoimintaa yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Kotoutumispalveluilla edistetään kuntaan muuttaneiden maahanmuuttajien kotoutumista ja osallisuutta. Osa kotoutumispalveluista hankitaan kuntaan ostopalveluna.

Hyvinvointipalveluja kehitetään ja toteutetaan myös vahvassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyvinvointitiedolla on keskeinen rooli palvelujen kehittämisessä. Hyvinvointitietoa seurataan ja kerätään säännöllisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen pohjaksi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
Yhdessä yhteisöllisesti		
Yhteisöllisyys, osallisuus ja hyvinvointi vahvistuvat erilaisten yhteisten tapahtumien ja kampanjoiden kautta.	Kunnassa järjestetään eri tahojen yhteistyössä ja eri tahoja kokoava isompi hyvinvointitapahtuma ja muita pienempiä tapahtumia huomioiden myös kotoutumisen edistäminen.	Tapahtumat vastaavat eri väestöryhmien tarpeisiin.
Vaikuttamistoimielinten rooli vahvistuu kunnan omassa toimintakentässä ja niiden edustus toimii myös laajemmissa verkostoissa.	Vaikuttamistoimielinten roolia vaikuttamisen ”työrukkasena” korostetaan ja yhteistyötä kuntapäättäjien kanssa vahvistetaan kohtaamisten kautta. Vaikuttamistoimielimille luodaan edellytykset osallistua myös alueellisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin. Kunnan vaikuttamistoimielimille luodaan yhteistä yhdyspintaa järjestämällä vaikuttamistoimielinten työpaja.	Vaikuttamistoimielimet toimivat viestinviejinä kuntalaisten ja kuntapäättäjien välillä ja niillä on selkeä rooli kuntakentässä. Ne toimivat osana laajempaa verkostoa ja tukevat myös toistensa työskentelyä.
Hyvinvointi rakentuu paikallisen ja alueellisen yhteistyön ja resurssien yhdistämisen keinoin.	Järjestetään hyvinvointia edistäviä toimintamuotoja, esim. retkiä, yhteistyössä alueellisesti.	Paikallista ja alueellista yhteistyötä tehdään (erityisesti lasten ja nuorten) arjen hyvinvoinnin edistämiseksi hyvinvointialueen, naapurikuntien ja eri paikallisten toimijoiden kanssa eri toimintamuotojen kautta.
Kunnan hyvinvointityö pohjautuu seuraavalla valtuustokaudella laadukkaalle ja kaikki väestöryhmät huomioivalle hyvinvointisuunnitelmalle.	Tulevalle valtuustokaudelle laaditaan kaikki väestöryhmät huomioiva hyvinvointisuunnitelma kuntalaisia osallistaen ja poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja myös muut yhteistyötahot, kuten hyvinvointialue, huomioiden.	Kunnalla on käytössä hyvinvointisuunnitelma, joka huomioi kaikki väestöryhmät ja integroituu erilaisten alueellisten suunnitelmien rinnalle luontevasti. Suunnitelma siirtyy kuntastrategiaa konkretisoiden sujuvasti osaksi kuntaorganisaation arkea ja päätöksentekoa.
Ikääntyneiden arjen hyvinvointi lisääntyy eri toimijoiden yhteisellä panoksella.	Kunta huomioi ikääntyneen väestönosan arjen hyvinvointia luomalla ja toteuttamalla osallisuutta lisäävää ja arjen perustoimintoja ylläpitävää toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa.	Ikääntyneiden hyvinvointia tuetaan eri toimijoiden yhteistyöllä esimerkiksi hyvinvointialueen kanssa kehitettävän seniorikeskustoiminnan muodossa.

Uuden ajan maalaisidylli

Kunnassa vastataan ja huolehditaan kotoutumisen edistämisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta ja eri palvelujen soveltuvuudesta myös maahanmuuttajille.	Huolehditaan siitä, että kunnassa on kotoutumislainsäädännön uudistuksen mukaiset laadukkaat, oikea-aikaiset ja oikein mitoitetut palvelut maahanmuuttajille. Vahvistetaan palvelujen osalta yhteistyöverkostoa.	Mahdollistetaan ja järjestetään onnistunut kotoutumispalvelujen polku erilaisista syistä Toivakkaan muuttaneille maahanmuuttajille.
Kunnassa on käytössä ja myös osaaminen uuden kotoutumislain mukaisista tietojärjestelmistä.	Uusien järjestelmien käyttöön valmistaudutaan hyvissä ajoin ja hankitaan osaamista ja koulutusta järjestelmien käyttämiseen.	Kunta käyttää erilaisia tietojärjestelmiä sujuvasti ja osaavasti kotoutujaasiakkaiden palveluissa tukien hyvää kotoutumispolkua.
Toivakassa uudet asukkaat kiinnitetään vahvasti osaksi kuntayhteisöä.	Tarjoamme kaikille uusille toivakkalaisille mahdollisuuden kohdata kunnan edustaja ja heille lahjoitetaan Toivakasta ja sen palveluista tiedottava ns. Toivakka-kassi, jonka sisältöä kehitetään edelleen vastaamaan uuden kuntalaisen tarpeita. Tarkennetaan kassin saamisen palvelupolkua ja viestitään aktiivisesti siitä.	Uudet toivakkalaiset kontaktoidaan järjestelmällisellä tavalla ja tavoitetaan heidät osaksi koko kuntayhteisöä.
Seurataan alueellisia ja kansallisia terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien linjauksia.	Valmistellaan ja tuetaan alueellisten ja kansallisten terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien toimeenpanoa ja levitetään hyviä käytänteitä.	Arjessa on läsnä vakiintunut perhekeskusyhteistyö ja seniorikeskustoiminta.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Toivakka on näkyvästi aktiivinen kunta sidosryhmäyhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueella, maakunnallisissa verkostoissa sekä yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Kehitetään edelleen aktiivista sidosryhmäyhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen ja maakunnallisten verkostojen kanssa, alueen oppilaitosten ja eri järjestöjen, yhdistysten ja yritysten, seurakuntien sekä seurojen välillä.	Verkostoidutaan ja löydetään toimivia yhteistyökumppanuuksia. Hyvinvointipalveluissa osallistutaan mahdollisuuksien mukaan verkostohankkeisiin sekä kehitetään myös omin hankkein.
Toivakassa hyödynnetään ja tuotetaan vahvasti hyvinvointitietoa.	Hankitaan kokemustietoa kunnan eri väestöryhmien kyselyillä. Toteutetaan vuosittain vähintään yksi tiedonkeruu. Hyödynnetään alueellisesti ja valtakunnallisesti organisoidut tiedonkeruut.	Hyvinvointitietoa kerätään ja viestitään kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle tiedolla johtamisen työkaluksi.
Hyvinvointi kunnassa vahvistuu viestimällä tehokkaasti niin ulkoisesti kuin sisäisesti hyvinvointiin liittyvistä asioista yhdessä eri tahojen kanssa.	Viestimme yhteistyössä ja suunnitelmallisesti monessa eri kanavassa palveluista ja hyvinvointitiedosta. Perhekeskuksesta viestintää vahvistetaan. Uutiskirjettä kehitetään edelleen.	Viestintä hyvinvointipalveluista ja hyvinvointitiedosta on kuntalaiset tavoittavaa, ajankohtaista ja selkeästi rakennettua viestintää.

##0-10-5280 Talous TA##